

Jaarverslag Stichting Markdal duurzaam en vitaal over 2016 (CONCEPT)

Algemene informatie

De statuten van de Stichting zijn openbaar en gepubliceerd op de website van de Vereniging Markdal duurzaam en vitaal.

Als leden van het Dagelijks Bestuur zijn door de Algemene Ledenvergadering benoemd:

1. mevrouw E.W. Kegge - Rattink, in de functie van voorzitter;
2. de heer J.P.M. Roovers, in de functie van penningmeester;
3. de heer J.A. van Riet, in de functie van secretaris;
4. de heer J.W.M. Langeveld, in de functie van bestuurslid welke als plaatsvervangend voorzitter zal fungeren.

Bestuursleden worden benoemd voor een periode van maximaal drie (3) jaar en zijn daarna onbeperkt onmiddellijk herbenoembaar.

Bestuursleden ontvangen geen bezoldigingsvergoeding, maar uitsluitend - net als andere leden en vrijwilligers - de vergoeding van gemaakte onkosten. De hierboven genoemd bestuursleden hebben diverse functies in maatschappelijke organisaties. Deze zijn eveneens onbezoldigd en niet strijdig met de doelstellingen van de Vereniging, maar hebben vanwege de diversiteit en maatschappelijke betrokkenheid een meerwaarde.

Toezicht

Via de overeenkomst van 6 november 2013 tussen de Provincie Noord Brabant en de Vereniging en Stichting Markdal duurzaam en vitaal is het periodieke en structurele overleg met rapportage en toezicht op voortgang en besteding van de middelen georganiseerd. Op eenzelfde wijze zijn de wethouders van de gemeenten Alphen-Chaam en Breda betrokken. Deze hadden om die reden geen behoefte aan een Raad van Toezicht. Omdat de statuten hier wel van uitgaan zal alsnog een Raad van Toezicht ingesteld worden wanneer blijkt dat dit relevant is voor de begeleiding van de uitvoering van de KRW maatregelen en de realisatie van de NNB in Markdal e.o. In dit verslagjaar bleek dat niet nodig.

Organisatie van de Stichting

De bestuursleden zijn onbezoldigd zodat dit geen lasten voor de Stichting oplevert. De Stichting heeft statutair –zoals eveneens eerder vermeld- ten doel:

- a. het in opdracht van de vereniging Markdal duurzaam en vitaal realiseren van plannen en projecten conform het doel van de Vereniging.
- b. het verwerven van financiële middelen ten behoeve van de Vereniging Markdal Duurzaam en Vitaal, hierna te noemen: de Vereniging;
- c. het beheren van de gelden van de Vereniging;

Daarmee is de Stichting uitvoerend aan de visie en de richtingwijzers zoals die door de Vereniging zijn en worden ontwikkeld. Dit komt tot concretisering in de projecten die worden aangegaan met derden. De Stichting voert deze projecten/werkzaamheden uit. Om de taken en projecten van de Stichting uit te kunnen voeren is sinds 2014 een

procesmanager ingehuurd van het Bureau van Miert: dhr. M. van Miert. In 2015 zijn kortlopende contracten aangegaan met Ardi van Honk ZZP en Marian Hulshof ook werkend vanuit een eigen bureau. Onder de verantwoordelijkheid van de heer van Miert werken in een werkteam een aantal personen die beschikbaar zijn gesteld door de provincie Noord-Brabant. Verrekening van de inzet van personen gebeurt op basis van urenverrekening. Het werkteam wordt verder in wisselende samenstelling mede bemenst door medewerkers van het waterschap en gemeenten Alphen-Chaam en Breda. De Stichting is verantwoordelijk voor het uitvoerende werk, dat volgt uit de overeenkomst met de provincie om maatregelen voor de kader richtlijn water uit te voeren en daartoe 100 ha EHS/NNB te realiseren; zij is ook verantwoordelijk voor de aanvullende werkzaamheden die mede uit deze overeenkomst aanvullend voortvloeien.

Activiteiten van de Stichting omvatten o.a.

- ✓ Het overleg met grondeigenaren over de beschikbaarheid van gronden, middels verwerving, kavelruil of andere vormen van verevening.
- ✓ Het vastleggen van afspraken en sluiten van overeenkomsten.
- ✓ Daartoe het laten taxeren -conform de overeenkomst met de Provincie- van de te verwerven gronden en milieutechnisch de kwaliteit van de betrokken gronden te laten onderzoeken.
- ✓ Zorgen voor de benodigde volmachten voor het Dagelijks Bestuur van de Stichting en het notarieel laten vastleggen van de aankoop en transactie van de voor de doelstellingen van de Vereniging te verwerven gronden.
- ✓ Het technisch voorbereiden en uitvoeren van werken ten behoeve van de Kader Richtlijn Water (KRW) in samenwerking met het waterschap.
- ✓ Afspraken maken over de wijze van realisatie.
- ✓ Het zorgdragen voor de RO facilitering van de maatregelen conform de provinciale Verordening Ruimte.
- ✓ Het voeren van overleg hiertoe en het zo nodig opstellen van een plan in het provinciale meerwaarde traject.
- ✓ Het zichtbaar maken van de mogelijkheden om aanvullende op de overeenkomst dezelfde provinciale doelen te verwezenlijken.
- ✓ Na verwerving zorgdragen voor de financiële afwikkeling van het beheer van de verworven gronden.
- ✓ Beheer van de financiën, waaronder het overleg met de Provincie en de medefinanciers.
- ✓ Rapportage over en verantwoording van de financiën aan Provincie en medefinanciers.
- ✓ Bewaken van tijdig beschikbaar komen van fondsen van de provincie en van medefinanciers.
- ✓ Het op tijdelijke basis verpachten van de provinciale en eigen Stichtings-gronden.
- ✓ Al datgene dat volgt uit de statuten van de Stichting.

Aan de Vereniging Markdal duurzaam en vitaal is de ANBI status toegekend. Dit biedt fiscaal gunstige mogelijkheden voor diegenen die de Vereniging en daarmee het doel een “duurzaam en vitaal Markdal” met een gift willen steunen. De middelen kunnen ten gunste komen van de Stichting om uitvoeringsactiviteiten mogelijk te maken.

Visie, planvorming en uitvoering

Om het doel van het realiseren van de KRW en NNB (voorheen EHS) mogelijk te maken wordt een visie op het Markdal van de toekomst opgesteld. Dit op basis van ‘richtingwijzers’, die ‘van binnenuit’ vorm gegeven worden door de werkgroepen van de Vereniging met daarin andere deskundige vrijwilligers en/of professionals. De visies blijven ‘levende documenten’ om aan de hand van nieuwste inzichten te kunnen verbeteren.

Voor het gehele Markdal konden zo in april 2016 via het Perspectief voor het Markdal de voorstellen aan Gedeputeerde Staten van Noord Brabant gedaan worden voor de nieuwe duurzame en vitale inrichting van het Markdal. Het bevat de omgevingsvisie “Perspectief voor het Markdal” en de individuele initiatieven en vormt zo de basis voor de bestemmingsplannen en de uitvoering van de maatregelen voor water en natuur. Daaronder ook de voorstellen voor de herbegrenzing van het Natuur Netwerk Brabant (NNB) ten behoeve van aanpassingen voortkomend uit het overleg met bewoners-eigenaren en ten behoeve van een robuuste structuur waarmee het Markdal via de zijbeken de verbindende schakel wordt tussen de natuur en landschappen op de hogere oostelijke gronden van Chaamse landgoederenzone, Natura 2000 Ulvenhoutse Bos, Strijbeekse heide en aan de westzijde Mastbos, Galderse Hei, Balleman en Natura 2000 Elsakker (Belgie). GS heeft positief en met waardering gereageerd en gaf tevens een aantal aandachtspunten voor verdere uitwerking aan. Die uitwerking is aan het eind van het jaar door de Vereniging samen met medewerkers van provincie, waterschap en beide gemeenten voor ruim honderdtwintig betrokkenen gepresenteerd.

Voor het vergelijken aan ervaringen elders heeft er een werkbezoek aan De Regge plaatsgevonden, waar de herstructurering van het beekdal inmiddels een aantal jaren succesvol was afgerond. Leerzaam was de ervaring om wel condities voor natuur te scheppen, die niet te dirigeren, maar natuur zelf zijn kansen te laten pakken. Doordat het Regge herstelproject dateert van voor de KRW doelen, is er voor het Markdal een extra opgave om aan de ecologische doelen van de KRW te voldoen.

Ter voorbereiding op de dichterbij komende realisatiefase, waarin het waterschap een belangrijke rol heeft, is een samenwerkingsovereenkomsten voor de voorbereiding van de uitvoering opgesteld.

Stand van zaken en verwachting

Dat wat er in zich in 2016 verder ontwikkeld heeft, biedt met de gekozen besluitvorming een goede basis voor de verdere uitbouw en concretisering. Zo kon er in aanvulling op de eerdere transacties in 2014/’15 van 16,7 ha in 2016 nog 14,5 ha verworven worden. Belangrijk was en is de bereidheid van grondeigenaren om mee te werken en samen de overeengekomen doelen te realiseren. Eind 2016 is gebleken dat beduidend meer dan de

overeengekomen 102 ha beschikbaar kan komen. Dat is inclusief gronden aan de Strijbeekse Beek en ook 'buffer' gronden langs de Strijbeekse heide. Hiervoor is een aanvullende overeenkomst nodig. Met deze aanvulling wordt de totale opgave in het Markdal gerealiseerd. Tegelijk krijgen water en natuur in het Markdal door de verwerving en inrichting van deze gronden hiermee een robuuste uitstraling naar een veel groter gebied waardoor de samenhang versterkt wordt en de doelen van de Kader Richtlijn Water bereikt kunnen worden.

Voor de verschillende agrarische bedrijven heeft dit alles verschillende consequenties. Het biedt mogelijkheden om gronden meer aan een te krijgen en het biedt aanzet tot verandering van de bedrijfsvoering..

Het VKA wordt opgesteld door het Werkteam van de stichting en in samenwerking met het Waterschap in het gezamenlijke voorbereidingsteam. Voor het Voorkeursalternatief (VKA) voor de nieuwe loop van de vrij stromende Mark is uitgebreid hydrologisch onderzoek gedaan. Het hydrologisch onderzoek is in een opdracht door Arcadis uitgevoerd. Het onderzoek omvatte met name het gedrag van het oppervlakte water, de te verwachten grondwaterstanden en de kwelstromen. Kwelwater is een belangrijk criterium voor de inrichting van gebieden, hun beoogde natuurdoeltypen en de agrarische mogelijkheden. Over de kwelstromen in het Markdal bestonden veel aannames maar weinig gefundeerde gegevens. Daarom is parallel aan het hydrologisch onderzoek door de Stichting opdracht gegeven voor een inventariserend veldonderzoek op basis van kwelindicatoren. Beide onderzoeken geven een goed beeld van de natuurpotenties, de consequenties voor het ontwerp van de vrij stromende Mark, de infrastructuur en voor de agrarische bedrijven..

Zowel in de Algemene Ledenvergadering in september als de speciale informatieavond in december konden deze resultaten van de Stichting gepresenteerd worden. Hoewel deze hoopgevend zijn is benadrukt dat niet alle wensen voor 100 % gerealiseerd zullen kunnen worden, maar dat er wel meer mogelijk is. De resultaten zullen in 2017 in (ontwerp) bestemmingsplannen hun juridische verankering moeten gaan krijgen.

Dat betekent:

- ✓ dat administratief de beschikbaarheid van gronden kan worden afgerond,
- ✓ de uitvoeringsplannen van de KRW maatregelen samen met het Waterschap kunnen worden opgesteld ten behoeve van een mogelijk wat latere start uitvoering begin 2018,
- ✓ dat gekozen zal worden voor de nieuwe meanderende loop van de Mark volgens het Voorkeursalternatief,
- ✓ dat ontwerpbestemmingsplannen kunnen worden opgesteld met de bewoners en eigenaren en hun gemeenten,
- ✓ dat door de Vereniging ten behoeve van de realisatie een aanvullende overeenkomst met de Provincie opgesteld moet worden om de bredere werking van de aanpak mogelijk te maken,

- ✓ dat voor de realisatie van de natuurdoelen locaties met kansrijke biotopen voor gewenste doelsoorten aangegeven worden. Dit als basis voor de inrichting en beheer in het Markdal.

Financiële hoofdzaken Stichting

Op 24 mei 2016 werd de derde provinciale bijdrage conform de overeenkomst met de Provincie Noord Brabant ad € 3.003.000.- ontvangen. Vervolgens werd op 31 mei 2016 van de gemeente Breda een bedrag voor de eerste twee termijnen ad € 66.000.- ontvangen. In 2016 werd voor het eerst een overeenkomst voor particulier natuurbeheer op voorheen agrarische grond gesloten. Het inrichtingsplan bij de kwalitatieve verplichting werd in overleg met de provincie vastgesteld, conform de overeenkomst.

Procesmanager M. van Miert werkt voor de Stichting om de doelstellingen van de overeenkomst met de Provincie te realiseren. Via de aanpak van 'binnen uit', in clusters, regio bijeenkomsten, etc. blijkt de positieve belangstelling in de streek onder andere uit de verworven gronden, de initiatieven in het Perspectief voor het Markdal (zoals door bestemmingsverruiming met verevening). Tijdens een werkbezoek van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) over ervaringen met de toekomstige Omgevingswet werd deze aanpak beloond met de nominatie voor de in 2017 uit te reiken Eenvoudig Beter Trofee.

De totale oppervlakte aangekocht in 2014, 2015 en 2016 is samen 31,2 ha. Verdere grondaankopen werden voorbereid, en zullen in 2017 tot afrondende resultaten leiden. Reeds verworven gronden worden kortlopend en onder voorwaarden voor duurzaam beheer verpacht.

De personele lasten van de Stichting voor de gecontracteerde ZZP-ers bedroegen in totaal € 162.557.- over het gehele jaar. Het jaar werd afgesloten met een reserve van € 2.315.000.- bestemd voor verdere grondtransacties in 2017. Dit om conform de doelstellingen de benodigde hectares voor realisatie van Natuur Netwerk Brabant en Kader Richtlijn Water te gaan verwerven. Zie verder het Financiële jaarverslag. Aangezien door het bestuur van de Stichting moeilijk is in te schatten wat de ontvangsten en uitgaven zijn, is derhalve een summier begroting opgesteld. Voorts is het resultaat van de Stichting toegevoegd aan de overige reserves van de Stichting.

Buiten de financiële aspecten gaat er ook veel om in de immateriële inzet van vrijwilligers. Het betreft 6415 uren en niet gedeclareerde kosten ca € 11.212.-. Daarmee is de inzet van vrijwilligers nog weer verder gestegen, dit jaar met ca 11 %.

Begroting 2017

Baten

Inkomsten

Subsidie van provincie	€ 1.500.000	
Subsidie gemeente Breda	€ 66.000	
Pachtopbrengsten	€ 21.152	
Som der baten		€ 1.587.152

Lasten

Kosten beheer en administratie		
Verzekeringen	€	3.640
Accountantskosten	€	2.400

Besteed aan doelstelling		
Procesmanaging zzp	€	100.000
Secretariële ondersteuning zzp	€	18.000
Procesmanaging Strijbeek zzp	€	5.000
Procesmanaging Markhoeve zzp	€	8.000
Taxaties	€	4.000
Grondonderzoek	€	4.000
Aankoop gronden	€	1.500.000
Som der lasten		<u>€ 1.645.040</u>

Saldo van baten en lasten € -57.888

Slot en vervolg:

Ook 2016 is een druk en heel intensief jaar voor de stichting, in samenwerking met actieve vrijwilligers, bewoners en andere betrokkenen van gemeenten provincie en waterschap. Het proces waaraan we samen werken krijgt steeds vastere vorm. Enkele belangrijke stappen zijn gezet om de uitvoering voor te bereiden, de beschikbaarheid van gronden af te ronden, als ook het conceptontwerpbestemmingsplan. De contouren worden duidelijk. Noodzakelijkerwijs worden ook onconventionele paden bewandeld om tot resultaten te komen. Het meerwaarde traject, de samenwerkingsovereenkomst met het waterschap, het uitbesteden van het opstellen van het bestemmingsplan aan de gemeente Breda en de herbegrenzing van het NNB zijn daar voorbeelden van. Zo kunnen wensen van bewoners, samenleving en bestuur gerealiseerd worden. Cruciaal blijkt de bereidheid om via overleg tot consensus en zo tot verbeteringen te komen. De in besluitvorming vastgelegde beleidsambities voor het Markdal kunnen op relatief korte termijn van een paar jaar realiseerbaar worden. Er is een duidelijk perspectief voor bewoners, natuur en water.

Voorzitter

Jettie Rattink

Secretaris

Joop van Riet